

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG“ KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre 2 frt.
Félévre 1 „
Egyes szám ára 6 krajczár.

Felelős szerkesztő:
ZSITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Horánszky Nándor.

Az Apponyi Albert gróf vezérlete alatt álló országgyűlési nemzeti párt ünnepet ült a minap, ünnepelte harminczadik évfordulóját annak, hogy egyik oszlopos tagja, Horánszky Nándor a politikai pályára lépett.

Szinte csodálatos, hogy azok, akik Horánszky Nándorral együtt léptek harmincz év előtt a politika hol rögös, göröngyös, hol pedig virágos ösvényére, majd mind meggazdagodtak, címekkel, ordókkal fölékesítve a hatalom polczára jutottak, bár észben, erőben, erkölcsben, tudásban sokkal gyöngébbek voltak, mint ő. Horánszky mind ebből nem ért el semmit, de nem is kívánczolt egyikre sem, nem fogta el egyéni hiúság, de kitarzott hiven azon zászló mellett, melyre ennek a sok viszontagságon keresztülment országnak szabadsága, önállósága és függetlensége van felírva, a hatvanhetes kiegyezésnél megszerzett jogaink szellemében. Ennek a zászlónak felesküdt hive, a diadaláért lelkes kitartással küzdő nemzeti pártnak az elnöke Horánszky

Nándor, akinek parlamenti tevékenysége az évekkel együtt hatványozódott, de nem kisebbedett soha, aki tapintattal, lelkiismeretességgel vezette pártjának reábizott ügyeit s e mellett a nagymérvű elfoglaltsága mellett résztvett folyton azokban az országgyűlési vitákban, melyek ez alatt az idő alatt lezajlottak. Beszédeiből az önzetlen hazaszeretet, széleskörű tudás, igazi nemzeti érzés és a tárgynak alapos ismerete sugárzott ki mindig.

Horánszky Nándor nem az a jellem, mely a feltűnést és a csillogást keresné; azt az ünnepeltetést sem kereste, amelyben őt pártja harminczéves politikai működésének évfordulóján márczius 21-én részesítette és körülvette azzal a szeretettel, rajongással, amelyre Horánszky hosszú, háromévtizedes politikai működése alatt annyi érdemet szerzett önzetlen hazafi-

Horánszky Nándor.

ságával és pártjának elveihez hiven kitarító munkásságával. — Adja Isten, hogy a haza s népe boldogulása érdekében ezelőtt 30 évvel kezdett nemes küzdelmét sokáig folytathassa még!

Becsületes politika.

„Ki fogja tagadni, hogy ma a nép jogai és szabadságai el vannak tiporva, meg vannak hamisítva, ki vannak játszva, a nemzet anyagi erői ki vannak szivattyuzva, a társadalomban a visszavonásnak és szétzúllásnak kártékony erői dülnek. Ebben az országban az uralom nem a szelidségen, nem az igazságon, hanem a vad-ságon és a feneketlen önző érdekek kizsákmányolásán nyugszik“. Ezekkel a sötét színekkel festette meg *Horánszky* Nándor Magyarország közállapotait a tiszteletére adott lakomán. Be kell vallanunk, hogy a napi tapasztalatok, a választási visszaélések, az Ausztriával folyamatban levő kiegyezési tárgyalások, a képviselőházban a legutóbb felmerült proviziós viták és összeférhetlenségi esetek szóról-szóra igazat adnak a köztisztviselőben álló pártvezérnek.

De nem elég a meglévő bajokat megállapítani és azok felett panaszkodni, hanem mindazoknak, akiknek szívében még él az igazi hazaszeretet, meg kell keresniök a tisztességes kibontakozás útját, meg kell találniök a segítség eszközét, mely közállapotaink végső romlását megakadályozza és a nemzetet a fejlődés egészséges útjára vigye. Ugy látjuk, hogy ezen az ünnepségen *Károlyi* Sándor gróf a leghelyesebben mutatott reá a teendőre, mely egyedül alkalmas beteg közviszonyaink gyógyítására, amely egy jobb jövő fejlődésének biztos alapját képezi.

A földmivelő népben van meg — ugymond — az az öserő, amelyet az általános zúllás még tönkre nem tehetett s amely öserő még megmentheti ezt az országot. Legyünk bármiféle párton, ezt az öserős népet istápolnia, kultiválnia kell annak, akinek a lelkén a nemzeti szellem lebeg, mert csak a falvakon, a mezőkön találjuk meg az igazi nemzeti érzésnek, a magyar nemzeti szellemnek a visszhangját. Csak a földmivelő népben találjuk meg az igazi honszeretetet legnagyobb mértékben kifejlődve. Éppen ezért, akiknek ez ország boldogulása, felvirágzása szívében fekszik, ebben a tekintetben egy párton kell hogy legyenek, ebben a munkában nem szabad pártokra szakadni, hanem kell, hogy együttes erővel egymást vállvetve támogassák.

Valóban csakis egy segítség van a becsületes politika kezdeményezésére: a becsületes emberek szövetsége a becsületes célok megvalósítására, a becstelenség üldözésére és kiirtására. Ebben a munkában első sorban a romlatlan vidéki népesség tiszta gondolkozására, önzetlen pártfogására a kezdeményezők bátran számíthatnak és számítaniök kell is, mert a vidéki földmivelő népesség bajai a legsúlyosabbak, amelyeknek megjavítása a legnagyobb nemzeti érdek. Az álszabadelvűséget megszüntetni, az

igazi szabadelvűséget helyreállítani, a vérrel és könnyűvel áztatott hazai rögöt nyügeitől megszabadítani, a föld mívelőjét boldoggá tenni, az üzérkedőket a kellő korlátok közé szorítani, az igazi szabadságot és egyenlőséget jogaiba visszahelyezni csak az igazi nemzeti agrárpolitika képes, amelyet minden becsületes ember támogathat, mert abban a nemzet minden nemesebb törekvése szabadon érvényesülhet. Csak így remélhetjük, hogy független és boldog lesz a magyar.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Az összeférhetlenség a képviselőházban. Törvényhozóink valamikor böles törvényt hoztak, amelynek célja volt megakadályozni azt, hogy a képviselői állást és az ezzel járó befolyást egyesek kufár anyagi érdekeik javára használják ki. A törvény kimondja, hogy a képviselő nem lehet tagja semmiféle olyan nyereség s veszteségre dolgozó vállalatnak, amely az állammal szerződéses viszonyban van. Amint mégis valamely képviselő ilyen vállalatba lép, beáll az összeférhetlenség s vagy ki kell lépnie abból, vagy pedig a mandátumáról kell lemondania. Ez az összeférhetlenségi törvény megvolt, mint sok más törvény, anélkül, hogy valakinek eszébe jutott volna ügyet vetni reá. Képviselőink között napról-napra több lett a bankigazgató, vici-nalista; akik a kinstárnak konzervet, bakanesot stb. szállítottak, azok is bekerültek a képviselőházba. Valóságos hajsza indult meg a zsiros vállalatok után s végre is oda jutottunk, hogy sok képviselő valóságos ügynökké lett, aki egyes klikkek pénzérdekeit képviselte, de nem a nép érdekeit, mert a képviselői állást csak lépesőnek tekintette a zsiros állásokhoz. Jó lett volna ez így is, mert már kezdtünk bele-törődni ebbe az elzúllott állapotba s természetesnek találtuk, hogy olyanak üljenek a törvényhozás palotájában, akiknek az a hivatásuk, hogy egyes vállalatokat megfelelő provizióért busás nyereségben részesítsenek. Hanem hát azt szokták mondani, hogy a kutya is akkor vész meg, mikor a legjobb dolga van. Így történt ez a mi proviziós honatyáinkkal is. Egyesek már olyan szemérmetlen módon folytatták ezt az ügynökösködést, egymásután annyi botrányos visszaélés derült ki róluk, hogy a képviselőház ellenzéke végre is felzudult s követelte, hogy ne csak a régi és sokféle módon magyarázható összeférhetlenségi törvényeket alkalmazzák szigorúan, hanem alkossanak újabb s szigorubb törvényeket, amelyek majd kizárják ezt a szégyenletes üzérkedést, ami most a képviselői mandátummal folyik. Hozzá is kezdett végre a képviselőház a tisztítás

nagy munkájához, amidőn *Várossy Gyula* függetlenségi képviselő több összeférhetlenségi esetet jelentett be és követelte azoknak a megvizsgálását. Lön erre bábeli zavar. A kormánypárti lapok egyebet sem tettek, mint az összeférhetlenségi törvényeket magyarázgatták, persze ki-ki a saját szája ize szerint. A sok proviziós honatya megrebbent, mint egy csapat fogoly, ha közéje durrantanak. Egyik-másik sietett lemondani bankigazgatói állásáról; a többség még habozik, hanem kezeit tördelve várja a következményeket. Várják, hogy ez a hirtelen felkavarodás majd elsimul ismét szépen s újra feltűnik a napja a kedves, proviziós világnak. Fog-e sikerülni a képviselőháznak a fekélyek kiirtása. Végképpen züllésnek engedik-e a képviselői állás méltóságát és tekintélyét, vagy a folt nélkül való erkölcsöt és tisztességet visszahelyezik régi jogaiba? Azt hisszük, ettől függ Magyarország jövője, mert mint a költő mondja, „minden állam talpköve a tiszta erkölcs, mely ha elvész, Róma ledől s rabigába görnyed.”

Morzsányi — képviselő. Megirtuk már, hogy *Morzsányi Károly* országgyűlési képviselő a Budapest erzsébetvárosi mandátumáról lemondott, miután a képviselőház nem találta összeférhetőnek a képviselői hivatás méltóságával azt a proviziós ügyet, amely Morzsányira kiderült. Morzsányi lemondása folytán az erzsébetvárosi kerületben új választást rendeltek el, amely e hó 22-én ment végbe. Az erzsébetvárosi recipiált hazafiak — akiknek éppen ilyen proviziós képviselőre volt szükségük — mindentelkövetek, hogy Morzsányit újra megválasszák s bár az intelligensebb osztály tartózkodott a Morzsányira való szavazástól, az eredmény mégis az lett, hogy Morzsányi Károlyt ismét országgyűlési képviselővé választották meg. Megtörtént tehát az a halatlan eset, hogy azt a képviselőt, akit a törvényhozás tagjai ugyszólván kigolyóztak maguk közül, vissza erőszakolták érdek vadász hivei az országgyűlésbe, hogy az, akit magát is visszaélésen kaptak rajta, most országos dolgok fölött biráskodjék és nekünk törvényeket alkosson. Hová sülyedt a mi parlamentünk, ezt ebből az esetből is mindenki láthatja. Ilyen esetek, melyek a finomabb erkölcsi érzést mindinkább kiirtják közéletünkben s aláássák a képviselői állás tekintélyét: szomorúan jellemzik a Bánffy-kormány védelme alatt felburjanzott klikkuralom következményeit.

Országgyűlés.

Herkulesi munkát végzett mult héten a képviselőház. Két tüzét szavazott meg egymásután, az igazságügyit meg a pénzügyit. Mind a kettő elég duzzadt tárcza ugyan, de azért a Háznak négy ülés elég volt arra, hogy ezeknek a tárczáknak a titkos rejtkeiket átvizsgálja s azután átadja a minisztereknek, hogy gazdálkodjanak bennük a legjobb eszköz szerint. Egy-két javaslat került fel ugyan, így például kérték a földadó leszállítását, meg azt is, hogy az adót terményben is lehessen fizetni; hanem hát

az elsőt elvetették, a másik fölött nevettek egyet, szóval kényelmesebb és vígan letudták a gondját ezeknek az aprólékos dolgoknak. — Egyébként az országgyűlés lefolyásáról a következőkben számolhatunk be:

Az igazságügyi tárcza költségvetésénél **Rátkay László** a telekkönyvi betétszerkesztés lassu menetét kifogásolja, mert így 50 év mulva sem lesz az befejezve. **Erdély Sándor** igazságügyi miniszter azzal válaszolt, hogy elismeri, hogy a betétek szerkesztése lassan halad, mivel ez az adókataszter elkészítésétől van feltételezve; ez pedig igen lassan halad. Kijelenti, hogy a magánbecsület ellen elkövetett sajtóvétségeket ki akarja venni az esküdszékéke hatásköre alól, mert ez nem a sajtószabadság megtámadása, hanem megtisztítása a sajtónak — egy fattyuhajtásától. Az igazságügyi tárcza költségvetését a Ház elfogadta; ezután a pénzügyi tárcza költségvetésére került a sor. Ezt elsőnek **Kossuth Ferencz** támadta meg, mondván, hogy kiadásaink 1868 óta megháromszorozódtak, de a közvagyonosodás távolról sem haladt ezzel arányban, hanem ellenkezőleg csökkent. Szegényedünk, minden jel egyaránt arra mutat s több mint fél milliárd államháztartási kiadásunk nem a közvagyonosodás emelkedésének, de a népesség aránytalan megterheltségének a jele. S az osztrák mégis — magas kiadásaink alapján — 43 százalékos kvótát követel, míg az elnyomatás korszakában csak 25%-os kvótának megfelelő adót szedett tőlünk. Reméli, hogy a kvótaemelés ellen minden ellenzéki párt egyesülve fog küzdeni. Sürgeti a tőzsdeadó behozatalát s a fogyasztási adóknál a bérletrendszert megszüntetését. Végül javaslatot nyújt be az önálló nemzeti jegybank felállítására tárgyában.

Rakovszky István rámutat arra az igazságtalanságra, hogy ma a nagy iparvállalatok, gyárak, de különösen a tőzsde adómentesek. Sürgeti a tőzsde megadóztatását. Kimutatja, hogy Ausztriában a földadót 2 és fél millió forinttal leszállították, pedig ott az adó nem terheli annyira a gazdákat, mint nálunk, s minálunk még szó sinesen a földadó leszállítására vonatkozó törvényről. Két határozati javaslatot nyújt be; az egyik a tőzsdeadó behozatalát, a másik a földadó leszállítását célozza. **Okolicsányi László** hosszabb beszédben foglalkozott azzal a koresma uzsorával, amelyet azok a regále bérlők üznek, akik egyszerre 50 község fogyasztási adóját is kibérelik s mivel az italmérésből befolyó jövedelem nem elég, ezért üzérkednek, uzsoráskodnak, s fosztják ki a szegény népet. Ebből kiindulva a fogyasztási adók revízióját követeli. **Polónyi Géza** az iszákosság korlátozása érdekében a kihágási törvény 85. §-ának végrehajtását követeli, amely szerint ha a koresmáros részeg embernek szeszes italt ad, 50 forintig terjedő pénzbüntetéssel büntethető, sőt a szeszkiméréstől is eltiltható. **Lukács László** pénzügyi miniszter szolt ezután. Kijelentette, hogy a börzeadó iránti törvényjavaslatot azért nem nyújtotta be, mivel maga a börze is az ujjászervezés küszöbén áll. A földadó leszállítására nézve csak most gyűjti az adatokat, amelyek majd tájékoztatni fogják, hogy vajjon igazságos lenne-e az, vagy sem? A *Rakovszky* javaslatához nem járul hozzá. Ezután szavazásra került a sor, *Kossuthnak* az önálló nemzeti jegybankra, továbbá *Rakovszky*nak a földadó leszállítására vonatkozó törvényjavaslat fölöt s a Ház mind a két javaslatot elvetette. **Lepsényi Miklós** nagy bajnak állítja, hogy az adót csak pénzben lehet fizetni, miért is azt az eszmét veti fel, hogy az adót

terményben, tehát p. o. gabonában is lehessen beszolgáltatni. Aratás után a kisgazda potom áron kénytelen tuladni gabonáján, hogy az adót fizethesse; mennyivel jobb volna, ha azt az állam az adó fejében méltányos áron átvénné s hadseregének szükségletét fedezné vele. A jobboldal mosolyogva fogadta ezt a tervet s **Lukács** László pénzügyminiszter érdemének sem tartotta, hogy a tervvel érdemileg foglalkozzék, hanem avval a tréfával ütötte el a dolgot, hogy hiszen a *Lepsényi* javaslatának elfogadása esetén a csizmadia csizmával, az ujságíró pedig vezércikkkel akarná az adót kifizetni. Pedig ez nem is olyan kacszagni való javaslat, hiszen Oroszországban már példa van rá, hogy az adót terményekben is be lehet fizetni. Hanem hát ez korlátozása volna a liberális uralom emlőjén meghízott pénzgazdálkodásnak, de megkurtíthatná az üzérkedők busás nyereségeit s hozzá még a kormánynak is fejtőre adna okot, mert bizonyos, hogy az adófizetés új rendszere fölött gondolkozni s dolgozni kellene valamelyest. Azért hát kacszagnak rajta egy nagyot; így persze eszmékkel, javaslatokkal a legkényelmesebben lehet végezni. **Popovics** István rámutat arra, hogy a ponyvairódalom a bűnnek, zsványságnak és gyilkosságnak csinál rokonszenvet a nép között. A naptár a mi minden szegény ember házába eljut, — volna hivatva ennek az erkölestelen iránynak a hatását ellensúlyozni. E végből a *naptárbélyegek eltörlését* indítványozza; ajánlatosnak tartaná továbbá az *ujsághirdetési bélyeg* eltörlését is. **Péchy** Tamás arra kéri a minisztert, hogy nagyobb gondot fordítson a dohány jó kezelésére, mert ma a trafik dohány nagyon rossz, s nem csoda, hogy aki csak teheti, az csempészett dohányt szív. A miniszter rövid válasza után a pénzügyi tárcza költségvetését befejezték s ezután a Ház saját személyi ügyeinek megvitatására tért át, értvén azok alatt a párbajozó honatyák mentelmi ügyeit. A mentelmi bizottság előterjesztése alapján a következő képviselőket szolgáltatták ki a bíróságnak; még pedig párbajvétség miatt: *Ivánka* Oszkárt, *Holló* Lajost, *Kossuth* Ferenczet és *Légrády* Károlyt; becsületsértés miatt: *Podmaniczky* Frigyes bárót és *Molnár* Jánost; gondatlanságból okozott súlyos testi sértés miatt: *Lepsényi* Miklóst; választási jog elleni visszaélés miatt: *Szuljovszky* Dezsőt. Nyolcz képviselőnek függesztették tehát fel a mentelmi jogát, amiből kilátszik, hogy könnyebb a törvényeket megcsinálni, mint egyszer-mind be is tartani azokat.

A költségvetési vita berekesztése után **Perczel** Dezső belügyminiszter felelt **Horánszky** Nándor interpellációjára a székelyudvarhelyi kerületben előfordult politikai üldözések tárgyában. A miniszter kijelenti, hogy a felpanaszolt politikai üldözésekről szó sem lehet s szerinte nem is történt több, minthogy egy csendőr-örsvezető egy tanut kihallgatás alkalmával a fal mellé állított (!), de meg is büntették ám a csendőrt. Boldog székelyudvarhelyi kerület, hogy ninesen nagyobb baja. **Horánszky** ugyan egy hatalmas beszédben ráczáfolt a miniszterre s bebizonyította, hogy nagyon sok igazságtalanságról s visszaélésről van itt szó, nem pedig egy csendőr magaviseletéről, de a nagy többség a miniszter választását kötelességtudóan tudomásul vette.

Külföld.

I. Vilmos német császár emlékünnepe. Berlinben márczius 22-ikét követő három napon folyt le az a nagyszabású ünnepély, melyet I. Vilmos a német

egység megalapítója születésének száz éves évfordulója alkalmából rendeztek a németek. A nemzeti emlékszobor leleplezése márczius 22-én délelőtt ment végbe óriási közönség lelkes, örömrivalgása közben. I. Vilmos császárnak az emlékszobra a világ legnagyobb lovagszobra s csak a talpazata 12 méter magas. A leleplezés után udvari ebéd volt, melyen e német szuverén fejedelmek, herczogek és az európai hatalmasságok nagykövetei vettek részt. II. Vilmos császár felköszöntőjében kijelentette, hogy Európa népeit és fejedelmeit nagy és közös családi kötelék fűzi egybe. Beszéde folyamán hangsúlyozta a német egység erősödését és szilárd voltát.

A német nép, katonaság és polgárság egyaránt lelkesedik I. Vilmos császár emléke iránt, aki a német birodalmi egységet megteremtette s akit immár a „nagy“ előnévvel látnak el. Pedig hát a berliniek, ha felszólálnak az eszüket, a Nagy Vilmos múltjátanugyan csak találnának olyan emlékeket, amelyek az iránta való lelkesedést csillapítanák, mert az 1848 iki márcziusi napok alatt, mikor a szabadság szellője Németországba is behatolt, éppen Vilmos, akkori trónörökös volt az, kinek parancsára a katonaság vérfürdőt rögtönözött Berlin utcáin. Hanem hát a német hazafiak keresztülfutnak a történelemnek ezen a véres lapján, mert az utána következő lapokon már egy nagy, évszázadokra szóló alkotás van feljegyezve a Vilmos császár neve mellé: a német birodalomnak egységes nagy hatalommá való tömörítése.

Kréta zavarok. Immár megkezdtek a nagyhatalmak Kréta szigetének elzárását s ezzel lehetetlenné tették, hogy Görögország és a krétai felkelők között az összeköttetés továbbra is fennálljon. Kihirdették továbbá Krétában, hogy a sziget lakossága önkormányzati jogot fog élvezni, melynek megőrzéséről az európai nagyhatalmak fognak gondoskodni. Mindezek daczára a krétai zavargások még távolról sem csendesedtek le, mert ha az elzárás megtörtént is, *Vasszos* görög ezredes valami négyezer emberével Kréta szigetén rekedt s a vitéz ezredes ur a nagyhatalmak semmiféle parancsára nem szándékozik onnan távozni. Most behuzódott csapatjával egy erődítvénybe s onnan mutat fűgét a nagyhatalmaknak; előreláthatólag azonban a hős hellének mégis csak kénytelenek lesznek haza menni, mert eleségük már fogytában van. Görögország ezalatt nagyban készülődik a háborura. Törökországot a szárazföldön támadja meg s e végből ami kevés katonája van, azokat már fegyver alá állította. Törökország pedig — saját belügyeivel is eléggé el lévén foglalkozva — nem valami nagy erélyt tanusít a védelmi előkészületekben. Ugy látszik, hogy ennek az elerőtlenedett, beteg államnak semmi kedve sincsen háborut viselni s abban reménykedik, hogy a nagyhatalmak a háboru kitörését meg fogják akadályozni. A nagyhatalmak azonban még csak most tanácskoznak a fölött, hogy miképp vegyék elejét a görög-török háboru kitörésének. Valószínű, hogy nem marad más hátra, mint Görögország kikötőinek megszállása, amely esetben azonban ismét kérdésessé válik, hogy a nagyhatalmaknak eddig megőrzött egyetértése nem bomlik-e fel.

MI UJSÁG?

Előfizetési felhívás.

Április hó 1 én új előfizetést nyitunk a „Független Ujság”-ra.

A kinek előfizetése márczius hó 31-én lejár, azt kérjük sziveskedjék előfizetését mielőbb megújítani, nehogy a lap szétküldésénél zavarok álljanak be.

Az előfizetési pénzek beküldésére kérjük azt az utalványt felhasználni, melyet a márczius hó végéig előfizetett olvasóinknak a napokban megküldöttünk. A ki netalán ezen utalványt nem kapta meg, az sziveskedjék előfizetését — a név, lakás és utolsó posta kitüntetésével — közönséges postai utalványon mielőbb beküldeni.

Előfizetési ár:

Egész évre 2 forint, félévre 1 forint,
negyedévre 50 krajczár.

A „Független Ujság” eddigi irányából mindenki meggyőződhetett arról, hogy a lap megalapításakor adott programmunkat hiven betartottuk s oly lapot adunk olvasóink kezébe, mely minden igényeket teljesen kielégíthet.

Programmunk a „Független Magyarország” kivása s ebben a kis emberek érdekeinek megvédése. Ennek a mi programmunknak megvalósítását tegyék lehetővé t. előfizetőink azzal, hogy mint eddig, ezen-tul is hiven csoportosuljanak a „Független Ujság” kibontott zászlója alá.

Minden egyes t. előfizetőnket arra kérjük, hogy ne csak saját maga ujtsa meg előfizetését, de iparkodjék lapunkra lehetőleg még legalább egy új előfizetőt szerezni, s a „Független Ujság”-ot tehetségéhez képest terjeszteni.

Tisztelettel

A „Független Ujság”

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Királyunk Szt.-Pétervárott. A király márczius 23 án külön kihallgatáson fogadta az orosz nagykövetet, aki a király pétervári látogatásának programját mutatta be, melyet maga Miklós czár tervezett. A király tiszteletére lesz nagy katonai szemle, disztribúció s disztribúció az operában. A király az eddigi megállapodás szerint április 25-én utazik Szt.-Pétervárra, hol negyedfél napot tölt. Május 1-én már ismét Bécsben lesz.

Gyászmenet Kossuth sirjához. A fővárosban nemrég alakult 48-as Kossuth-kör társulva több fővárosi egyesülettel Kossuth Lajos halálának évfordulója napján, e hó 21-én a nemzet nagy halottjának sirjához gyászmenetet rendezett. Délután 1 órakor indult a menet a Kálvin-térről a temetőbe, ahol Rátkay László orsz. képviselő, az egyetemi ifjak nevében B. Józsa Gyula s a Kossuth-kör nevében

pedig dr. Székely Béla és Madary Gábor tartottak gyászbeszédet s a kivonult egyesületek és testületek megkoszorúzták a szent sirt.

Gróf Apponyi Albert és neje e hó 21-én délelőtt a fővárosban néhány rokonukat látogatták meg. A látogatások csak futólagosak voltak, mert a gróf még a déli gyorsvonattal Eberhardtra utazott, a honnan csak április elején térnek vissza állandó tartózkodásra a fővárosba.

Nagy vihar Győrött. Győrött irtózatoss vihar dühöngött péntekre virradó éjjel. A vihar izzé-porrá tört vagy félezer ablakot, a külvárosokban tetőket hordott le és kuszált össze-vissza. Karvastagságú fákat csavart ki gyökerestül. A városi lakosság örülten riadozott föl álmából, Künn a város környékén a pusztákon, falvakon is roppant pusztítást vitt véghez a vihar; pajtákát és istállókat több helyütt döntött romba úgy, hogy a nap folyamán a vihar által okozott kára a gazdaközönségnek sok ezer forintba rug.

Halott a divánon. Baján a napokban Eder János gazdag mészáros feleségét halva találták a szobájában lévő divánon. A kezében töltött revolver volt, a miből egy golyó hiányzott. A homlokán lösebtárgy volt, a miből patakzott a vér. Még eddig nem tudni, hogy az asszony öngyilkosságot követett-e el, vagy pedig a férje akart tőle megszabadulni? A szomszédok azt beszélik, hogy a férj a napokban vasvillával kergette a feleségét, a kit ők mentettek meg a dühétől. A gyanu alapján a férjet letartóztatták, de ez konokul tagad.

Élve eltemetett gyermek. Belényes-Ujlak községben rettenetes kegyetlenséggel gyilkolta meg másfél éves kis gyermekét Bogdán Flóra. Az ártatlan volt az oka annak, hogy a leányt nem vette feleségül a katonaságtól hazaérkezett szeretője, azért oly módon segített a dolgon, hogy éjjel kiment a temetőbe, ott sirt ásott s abba fiát élve eltemette. A gonosz gyilkosságra már másnap rájöttek s a vadállat anyát letartóztatták.

Halálos ítélet. A bécsi esküdtszék Schmalegger szénkereskedőt neje megmérgezésében egyhangulag vétkesnek nyilvánítván, a törvényszék kötél általi halálra ítélte.

Rabló-feleség. Furesa eset történt a napokban Zsigmondházán. Janovics György ottani gazdaember nemrég összeveszett feleségével és elkergette a háztól. Az asszony ezért aztán a boszunak azt a minden-esetre szokatlan nemét választotta, hogy egy szép napon az apjával és egy rokonával betörte a férj távollétében a lakást és hozzáfogtak az ott található holmik összezsugorításához. A férj még idejekorán meglepte őket, mire az asszony egy éles disznóölő kést rántva elő, leszurással fenyegette a férjét, ha megmukkan, azután elsöktek. Janovics feljelentette őket.

Fészkelődő oláh pópa. Jánosfalván az oláh pap nem akarta megengedni, hogy egy magyar ember

leányát a községi oláh temetőbe eltemessék és a temetés csakis rendőri fedezet mellett mehetett végbe. Magyar Pál pusztai lakosnak meghalt a kis leánya és minthogy a pusztai lakosoknak berendezett temető jelenleg víz alatt van, a gyászba borult apa a községi bíróhoz ment, kérve őt, hogy leánykáját a községi temetőbe engedje örök nyugalomra helyezni. A bíró bejelentette az esetet Popovits Aurél gör. kel. lelkésznek, ki azonban azt felelte, hogy a községi temető oláh föld és oda magyar halottat nem enged be. A bíró a főszolgabíróhoz folyamodott tanácsért és azt a rendeletet kapta, hogy a halottat azonnal temessék el a községi temetőbe. Az oláh pópa azonban ellenszegült a rendeletnek és a népet bujtogatni kezdte, hogy a szolgabíró tegye a halottat a padlására, vagy temesse el az országuton, de a román temetőben a magyar hatóságnak keresni valója nincs. A szolgabírói hivatal ezekről értesülvén, esendőri őrzőket küldött a helyszínre és a kis halottat csak feltüzött szuronyok közt temethették el. A lázító pópa ellen megindították a vizsgálatot.

Ne bántsd az asszonyt! Nicsák Sámuel kéményseprő beborozott állapotban összeszólalkozott feleségével, hogy férfi tekintélyét hathatóságban érvényesítse, botot vett elő és azzal akarta nejét elpáholni. E közben a bottal leütötte az asztalon égő lámpát, a szétfutott égő folyadéktól ruhája tüzet fogott és teste súlyosan összeégett, hogy pár napi iszonyu kínlás után meghalt.

A verkli, mint bankóprés. A temesvári rendőrség a napokban egy valóban veszedelmes és körmönfont csalót kerített kézre Grabovszky Antal gazdag száresai malomtulajdonos személyében, a ki a bánáti kapzsi parasztoktól nagy összegeket esalt ki általa, hogy régi zeneládákat adott át nekik bankóprésnek. A kritikus pillanatokban ő maga rendezett egy rajtakapást két esendőrruhába öltöztetett ezinkostársával, mire az áldozatok rendszerint elpárologtak. Így tett Wilhelm Miklós újpécsi gazdával is, kitől kétezer forintot vett át s a pénzért egy ócska verklisládát adott, a megcsalt ember azonban nem hagyta annyiban a dolgot, odaesalta Grabovszkyt Temesvárra s maga játszotta a rendőrség kezére. Grabovszky beismerte, hogy eddig 14,000 frtnyi csalást követett el.

Bolgár tiszték Temesváron. A temesvári híres József-vásárra nemesak Görögországból, hanem Bulgáriából is érkeztek tiszték, hogy bánáti lovakat vásároljanak. A görög tiszték eddigelé vagy három vonattal szállítottak lovakat Fiumén keresztül Athénbe. A bolgár tiszték is szép számmal vásároltak össze lovakat a bolgár hadsereg számára.

Iparpártoló püspök. Rozsnyó új püspöke, Ivánkovics János tevékeny irodalmi működéséről ismeretes s a magyar ipar fölvirágoztatása érdekében megírt értekezései a szakkörök meleg érdeklődésével találkoztak. Új méltóságában sem feledkezik

meg a rozsnyói püspök az iparosokról, s e hó 21-én a budapesti iparoskörben felolvasást tartott. A tudós püspök felolvasásának czime: „Az ipar és kereskedelem befolyása nemzeti művelődésünkre a XVI. század elején.“ Az előadásban kifejtette, hogy a hazai iparos osztály már évszázadokkal ezelőtt is a műveltség magas fokán állott s a közügyekben való részvételével nemzeti munkát végzett.

A lottógyűjtők sorsa. A budapesti lottógyűjtők körében mozgalom indult meg arra való tekintettel, hogy az osztálysorsjáték behozatala által megtámogatott kenyérkeresetüknek valamelyes módon való biztosítását kérik ki a pénzügyminisztertől. Nevezetesen oda irányul kérésük, hogy a mikor bezárják a lottó-gyűjtőket, kárpótlásképpen őket bizzák meg az osztálysorsjegyek kizárólagos elárusításával.

Vilmos császár Magyarországon. Ismeretes dolog, hogy a német császár élénken érdeklődik a magyar főváros iránt és már az ezredéves kiállításra is el akart jönni Budapestre. Ez a terv, úgy látszik, az idén valósul meg s a Tata mellett ez év őszén megtartandó nagy hadgyakorlatokon Vilmos császár is részt vesz, aki azután a mi királyunkkal Budapestre jön, hol 2—3 napig fog tartózkodni. A hadgyakorlatokon a német császáron kívül a szász, román és szerb királyok is vendégei lesznek Ő felségének.

Innen-onnan. Tűz a vidéken. E hó 21-én Szent-László községben Nagy József pajtájában a széna kigyulladt és a mellé épített lakóház, valamint egyéb gazdasági épületek s a bennük levő nagymennyiségű liszt, zsir és gabonanemű is bennégték. A hajléktalanul maradt szegény család nagy nyomorban van. — **Kutyahűség.** A kutyahűségnek meghatározható példáját tapasztalta Pollák szomolnoki erdőőr, aki friss vaddisznó-nyomokra két kutyát boesátott ki, melyek harmadnapra sem kerültek elő, úgy hogy azoknak felkeresésére indult s az erdőben csakugyan rájuk is akadt, a mint a hivatásának áldozatul esett kutya mellett élő pajtása hiven örködött. — **Százhat éves ember halála.** Szakolezán meghalt Kolb Jakab ottani magánzó, aki 106 éves kort ért el. Egy félévvel ezelőtt gyöngült csak el annyira, hogy nem hagyhatta el a szobát. Szeme azonban az utolsó napokig olyan jó volt, hogy szemüveg nélkül olvasott s a pipa csak haldoklása közben esett ki szájából. — **Föltűnő sorozási eredmény.** Mohácsen óriási feltűnést kelt, hogy a sorozás alá kerülők hetvenöt százalékát hadkötelesnek nyilvánították, holott az elmúlt években a legkedvezőbb eredmény is csak harmincz százalék volt.

A gazdaközönség hasznosan cselekszik, ha magának szükséglete beszerzésénél a forrást nagyon is megfontolja. A tényleg megbízható fajazonos magvakat csak olyan óriási forgalmu cégeknek, mint p. o. Mauthnernél lehet beszerezni, mert az ilyen világcégek rengeteg nagy forgalma lehetővé teszi, hogy nagyon szerény haszonnal juttathassa a legmegbízhatóbb vetőmagot a gazdának.

GAZDASÁGI DOLGOK.

A legeltetés.

Nemsokára itt az idő, midőn állatainkat kiereszt-hetjük a legelőre. Mielőtt azonban a jószágot ki-hajtanánk, a következőkre legyünk figyelemmel. Ne használjuk nagyon korán a legelőt. Várjunk addig míg a legelő jól megszikkad, mert az állatok kü-lönben felvágják azt és kikapossák a fűvet.

Ha a legelő megszikkadt és a fű megerősödött, megkezdhetjük a legeltetést és pedig úgy, hogy a téli takarmányozástól fokozatosan megyünk át a legeltetésre, hogy az állatok lassanként szokjanak hozzá a gyenge fűhöz, mely különben hasmenést okoz náluk mi miatt könnyen leromolhatnak.

A fokozatos átmenet pedig történhetik úgy, hogy kezdetben reggel és este odaadjuk az állatok-nak eddigi rendszeres takarmányukat, délben ellenben csak szalmát kapnak és a délutáni időben egy pár órára kihajtjuk a legelőre. Később már a reggeli etetés után hajtunk ki és estére csak szalmát adunk. Még később az estéi, azután a reggeli etetésre is csak szalmát adunk, végre teljesen elhagyhatjuk az istálló-i takarmányozást. Czélszerű, ha eleinte a kö-zelben fekvő legelőket legeltetjük, mert az állatok a télen át elszoktak a mozgástól. Különben a a közel fekvő legelőket tartjuk fel a fejős tehe-neknek, és akkorra, midőn rossz az időjárás és a távoli helyre való kihajtás nagyon megnehezített.

Figyeljünk arra, hogy mindenik állatfaj azon legelőre járjon, mely arra az állatfajra nézve leg-alkalmasabb és legmegfelelőbb. Így pl. a térséges és rövid keményszálú illatos fűvet termő legelőt legel-tessük a lovakkal, a magasabb növésű nedvdusabb fűvet termő legelőt hagyjuk a szarvasmarhának. A juhok a magasabb helyen növényes, vékonyszálú, illatos fűvet kedvelik, míg a sertések a mocsaras helyen legeltetendők, hol elég gyökér, továbbá ro-varálcza is található, melyet ezek igen kedvelnek.

Ha nincs minden háziállatunknak külön lege-lőnk, akkor legalább tegyünk lehetőleg úgy, hogy engedjük először a legelőre a szarvasmarhát, azután a lovat, birkát és végre a sertést.

Czélszerű a legelőt egész terjedelmében nem egyszerre legeltetni, hanem részletekben, hogy mi-korára az egyik rész elfogyott, az alatt a másik ré-szen a fű újra megnőhessen.

A lóhere és luczerna táblák legeltetésénél óva-tosak legyünk, különösen ha a növények még fiatal-ok is, mert ezek a marhánál és juhnál felfuvódást okozhatnak, különösen ha a növények még harma-tosak vagy esőtől nedvesek.

Kerüljük a hideg időben épen úgy, mint a túlságos melegben való legeltetést. Ne legeltessünk azon a helyen nappal, a hol kolumbácsi legyek szok-tak járni azon időben midőn ezek seregestől jönnek, mert mint ismeretes, ezek mérges csipései halált okozók.

Tavaszzsal és ősszel későn hajtsunk ki és ko-rán be, nyáron ellenben használjuk fel legeltetésre a kora reggeli és a késő délutáni és esti időt.

Gondoskodjunk a nyáron árnyékról, hogy a déli meleg idő alatt az állatok tudjanak hol meghuzod-hatni.

E czélra jól megfelel egy oszlopokon álló félszer,

mely egyszermind a nyári zivatarok alkalmával az esőtől, esetleg a jégtől is megvédi az állatokat.

Ősszel, ha deres a fű, ne legeltessünk, különö-sen pedig ne legeltessünk ilyen fűvet vemhes álla-tokkal, mert ezek könnyen elvetélhetnek ilyen fűtől. Ősszel, ha a legeltetés vége felé jár, szükséges, hogy az állatokat újra fokozatosan szoktassuk hozzá a téli takarmányozáshoz.

Ne legeltessünk egy csoportban sok állatot, mert ez a felügyeletet megnehezíti. Legeltessük külön a fiatal hímeket és a fiatal nőstényeket. Ad-junk a tehénorsodához megfelelő számú bikát, mert csak így lehet a szaporulat kielégítő.

Gondoskodjunk arról, hogy az állatok a legelő-höz közel jó ivóvizet találhassanak. Adjunk az álla-toknak a legeltetés ideje alatt is sót, különösen ha oly vidéken van a legelő, melynek talaja nagyon is ső szegény.

A milyen elkerülhetlenül szükséges a legelő arra, hogy a fiatal állatok izmai jól kifejlődhessenek, hogy hozzá szokjanak az idő viszontagságaihoz, hogy edzedtek legyenek, épen oly veszedelmes is, ha nem megfelelő.

Nem megfelelő pedig a szarvasmarhára nézve tavasszal az erdei legelő, mert ezek legelés közben a fák fiatal hajtásait és az ezen lévő rügyeket is megeszik, a mi pedig náluk egy veszedelmes baj-nak — a vérvizelésnek — okozója. Épen ezért az erdei legelő kerülendő.

Veszedelmes lehet tavasszal és ősszel a mo-csaras legelő a szarvasmarhára és juhra nézve, mert ily helyen szédhetik fel a mételegkórnak, a juhok ezenkívül még a szőrféregkórnak is a csiráit, me-lyek, mint ismeretes, különösen a juhnyájában nagy károkat szoktak okozni. Kerülendők az oly legelők is, melyről már megelőzőleg tapasztaltatott, hogy az itt legelő állatok lépfevében vagy más hasonló ragadós betegségben szoktak elpusztulni, mivel ezen betegségeket okozó apró gombák a ta-lajban vannak, honnan a füre és így az állatba juthatnak és megbetegítik azt.

Ha mindezen itt elmondottakat betartjuk, azon kívül jó pásztorról is gondoskodtunk, mindent meg-tettünk arra nézve, amitől a legeltetés eredményes volta leginkább függ.

Minő burgonyát vessünk?

Amint még nálunk igen sok helyütt divik az, hogy a gabonaféléknél a gabona javát eladják és csak a visszamaradó gyengébb minőségű magot hasz-nálják fel vetésre, épp úgy a burgonya termelő vidé-keken is igen gyakori, hogy a jobb gumókat elad-ják vagy egyébként elfogyasztják, vetésre pedig a silány, apró gumókat használják fel. Amennyire hátrányos a gabonatermelésnél a silány vetőmag használata, éppúgy hátrányos a burgonyatermelésnél is az, ha apró éretlen gumókat használunk vetőre, mert ily gumók után bő termésre jogosan nem számí-tathatunk.

Epp ez okból mellőzni kell az apró gumókat a vetésnél, de ajánlatos ezt tenni azért is, mert az apró gumók rendszerint éretlenek is. Amikor azon-ban azt ajánljuk, hogy vetőre jó minőségű és kifejlett burgonya gumókat használjunk, azzal nem mond-juk azt, hogy csakis a legnagyobb gumókat hasz-náljuk e czélra, mert ez ismét tulzás lenne s nem fizetné ki magát; de nem is szükséges, hogy a leg-nagyobb gumókat használjuk.

Ültetésre legalkalmasabb a középszerű jól megérett egészséges gumó. Ha ilyenekkel nem rendelkezünk, akkor nagy gumókat használjunk vetésre, de úgy, hogy azokat felszeleteljük. A felszeletelésnél ügyelni kell arra, hogy a ketté vágott darab mindegyikén legalább 2—3 csira legyen, ügyelni kell nemkülönben arra is, hogy a metszési lap a vetés alkalmával száraz legyen, miért is a felszeletelést a vetést megelőzőleg néhány nappal kell végezni. Nem hallgathatjuk el azonban azt, hogy a felszeletelt gumókat a férgek bántják; különösen a drótféreg keresik fel ezeket a gumókat és igen sokszor elpusztítják a gumókon levő szemeket, minek folyamánya azután a hiányos kelés. Hogy tehát az ebből folyó bajokat elkerülhessük, legjobb ha, mint fentebb említettük középminőségű, de azért jól kifejlett és teljesen érett gumókat használunk fel a vetésre.

Czélszerű baromfiól.

Aki baromfitenyésztéssel foglalkozik, annak megfelelő baromfiólakról kell gondoskodnia; ezeket legcélszerűbb az épületek közelében felállítani, hogy így minden időben szemmel tarthassuk azokat. Sokan a tehénistálló falához építik a szárnyasok ólját, s azt egy kis ablak, vagy esatornával összekötésbe hozzák az istállóval, melynek melegéből ekként a tyukoknak is jut. Egy hírneves tenyésztő újabban egy igen praktikus tyukólat szerkesztett, mely mint az ábrán látható, négy, esetleg hat erős oszlopon nyugvó, ékalku tetővel ellátott faalkotmány s nem magasabb két méternél s ennek folytán könnyen is hozzáférhető a tenyésztőnek. 20—30 drb tyukból álló állomány részére elégséges, ha négy négyszögméternyi területre építjük az ólat, 100 drb tyukra elég 15 □ méternyi terület. A földolog mindenestre az, hogy száraz helyen állítsuk fel az ólat, melynek alsó része nincs beépítve s igen alkalmas árnyékos helyet nyújt nyáron az udvar szárnyasai részére a nap égető heve ellen s egyben kifutó és takarmányozási helyül is szolgál. A felső rész képezi a tulajdonképpen ólat. A tyukól falait czélszerű bevakolni, hogy azokon egér, patkány vagy más ragadozó állatok egykönnyen be ne juthassanak. A falakat évenként 2—3-szor petróleummal vagy karbololdattal bekenjük, hogy az élősdiék, bogarak, poloskák el ne szaporodjanak, mert ezek a tyukok fejlődésére kártékonyan hatnak. Az ékalku tető szellőztető kéménnyel van ellátva, melyen keresztül az ólba friss levegő jut. Az ól belső része több részre van osztva, ugymint a költő, szaporító helyiségek és oly elkülönített helyre, amelyben pónákra ülve a tyukok az éjjelt töltik. A költőhelyiségben fészkeket is állítunk fel s e célra kosarakat vagy ládákat lehet alkalmazni, melyek szalmával vagy szénával kibélelendők; időnkint fel is kell frissíteni a bélést, mert az élősdiék hamar szaporodnak itt. A fészkek elkülönítésének előnye, hogy számon vehetjük a tojótyukokat s a nem szorgalmas tojót kimustrálhatjuk a konyha számára. Az ólat bárki maga is előállíthatja s kevés költségbe kerül.

Czélszerű baromfiól.

Tavalyi diónak friss izt és külsőt akként adhatunk, ha tiszta, kevés sóval kevert vízben mintegy hatnyolcz óra hosszat áztatjuk őket. A nedvesség az áztatás alatt ugyanis a dió héjának likaesain lassankint behatol a dió belsejébe, a belet felduzzasztja és ismét annyira felfrissíti, hogy a sárga, keserű bőrt lehámozhatjuk úgy mint az új diójét. Ha hideg víz helyett meleget használunk, czélunkat egy óra alatt is elérjük.

Csikók befogása. Mint tudjuk, a csikóknak előszöri befogása sokszor igen sok bajjal jár. Nem türik a szerszámot, félnek a kocsis zörgésétől, egyszóval eleinte igen nehezen akarnak beleszokni az új helyzetbe; ennek oka sok esetben onnan ered, hogy a csikókat oly helyen tanítják be, ahol sok mindent láthatnak, esetleg nagyobb zajt is hallanak, szóval figyelmüket sok minden más dolog magukra vonja. Azért tanácsos a tanítást eleinte egy csendes, félreeső helyen megkezdeni s csak fokozatosan oly helyeket, utakat felkeresni, ahol élénkebb a forgalom, így lassankint szépen hozzászoknak a csikók a különböző tárgyakhoz s hamarosan megszokják a hámot.

Szürke lovak tisztogatása. A szürke lovak azon testrészein, melyek gyakrabban kerülnek trágyás szalmával érintkezésbe, mint ismeretes, a szőr piszkos sárga színt nyer. A sárga foltokat úgy távolíthatjuk el legkönnyebben, ha faszénat minél finomabb porrá törve, azt vízzel péppé keverjük s e péppel a sárga foltokat jól bekenjük; e pépet addig kell a foltokon hagyni, míg az jól megszáradt; a faszénpor ezután szalmával eltávolítandó és a bekenett folt nedves esutakkal jól ledörzsölendő. Ezen eljárással a sárga foltok teljesen eltávolíthatók és a szőr ismét visszanyeri eredeti szép fehér színét.

Napraforgómag mint baromfielelés. A külföldön igen el van terjedve az a nézet, hogy a napraforgó magja egyike a legjobb baromfieleléseknek; e mag etetése kivált Angolországban igen el van terjedve. És tényleg a napraforgómag etetése nemcsak a tyukok tojókétségét fokozza nagy mérvben, hanem a tollazatnak igen szép fényes külsőt is kölcsönöz, ami különösen a kiállításokra szánt állatoknál bir fontossággal. Továbbá nagy olajtartalmánál fogva igen alkalmas eleséget képez a tyukok vedlési ideje alatt, amidőn is jobb takarmányt szükségelnek. Magnyerés czéljából legalkalmasabb a nagyvirágú napraforgót termelni, ez egyszersmind hosszú virágzási ideje alatt még későn ősszel is, amidőn már kevés egyéb virág van, kitűnő méhlegelőül szolgálhat.

Három év után.

Márczius 20-án mult el három esztendeje annak, hogy mély gyászba borult az egész magyar nemzet. Gyászolta számkivetett nagy fiát, a hontalanná lett Kossuth Lajost, akit ha még egy fél ezred-évig folyton szeretettel, tisztelettel és becsüléssel övezhetett is volna nemzete, még akkor sem hiálálhatta volna meg neki mindazt, amit Kossuth részére kivivott az ő ékesszólásával, láng-lelkével, alkotó és kormányzó képességével.

Nem szükséges itt felsorolni, hogy mit szerzett meg Kossuth Lajos a magyar népnek. A nemzet újjászületése, a jobbágyság felszabadítása, a sajtószabadság megteremtése, a népképviselő megalakítása stb., valamennyi az ő műve volt. Működését a történetírók hasonlítják egy ragyogó tűzszlophoz, mely a lomha évszázadok szolgai sötétségében gyötrött magyar nemzetet a szabadság virradatává költötte fel.

Méltán borult hát három évvel ezelőtt sirhalmára az egész nemzet és siratta a nagy halottban édes apját.

Kossuth Lajost erős, szívós természettel áldotta meg az Isten. 1894. év elején, tehát kilenczvenkét esztendő korában még olyan munkabírással rendezte sajtó alá iratait, mint valami 30–32 éves ifju. Dolgozott reggeltől napestig szakadatlanul s e munkája közben érte el a baja, meghűtötte magát, influenzába esett, mely az ágyhoz szögezte az ezüsthaju délezeg aggastyánt.

Magyarországba márczius első napjaiban érkezett a turini remete betegségének a híre s 20-án esti 11 órakor repült el szabadság után sóvárgó nagy lelke az örök szabadság honába: kiszenvedett, idegen földön lehelte ki lelkét, aki szabadságot szerzett nemzetének, földet a jobbágnak.

A lesújtó hír hallatára egy óriási siralomházzá változott át a magyar haza. A nép ezrei zárandokoltak el a turini ravatalhoz s a magyar nép, mely egy negyedszázadig hiába hívta haza, esengve, hogy „gyere haza Kossuth Lajos!” — elment nagy fiának porhüvelyéért és hazahozta, hogy edesebben essék neki az örök pihenés az anyyi vértől ázott hazai földben, s nagy szívére ne boruljon idegen ország hantja.

A halálhír vétele után a magyar törvényhozás is intézkedett a nagy halott temetési szertartására nézve. Az ellenzék követelte, hogy *Kossuth érdemei törvénybe iktattassanak, az állam költségén állítsassék fel emlékszóbra, a nemzet halottjának tekintessék és az ország költségén takarítsassanak el hamvai.* Az ellenzék e javaslatához nem mindenben járult a többség; a kormány keze béna volt, mert a bécsi tradíciók ennyit úgy sem engedtek volna kivinni. *Wekerle* és kabinetje

tanácstalanul állott és éppen a magyar nemzetnek ez a fájdalmas nagy gyásza készítette elő a *Tisza*-uralom után ez annyira erős talpon álló kabinet bukását.

Az országgyűlés két háza jegyzőkönyvileg fejezte ki részvétét s koszorut küldött a ravatalra; a képviselőház határozatilag kimondta:

„hogy Kossuth Lajos elhunyt feletti fájdalomnak és részvétének jegyzőkönyvileg ad kifejezést s megbizsa a Ház elnökét, hogy erről a gyászoló családot értesítse,

hogy magát a temetésen a ház elnöke által alakítandó küldöttség által képviseltesse,

hogy a küldöttség által a Ház nevében a ravatalra koszorut helyez s nyilvános ülést a végtisztesség befejezéséig nem tart.

Kossuth Lajos 1848-ban.

A képviselőház ezen egyoldalu határozata és azon körülmény, hogy a m. kir. operaház ormára az intendáns nem tüzette ki a gyászlobogót, kevés híján forradalmi hangulatot okozott a gyászoló fővárosban, hol nem volt kirakat és ház gyászlobogók nélkül.

Kossuth feleségének és leányának földi maradványait, a genuai sirkertből felvéve, szintén elszállították Kossuth fiai Magyarországra s márczius 31-én délután érkezett az ország szívébe Budapestre a drága halottakat hozó vonat. Kossuth koporsóját a nemzeti muzeum előcsarnokában állították fel s a népek ezrei zarándokoltak fel az ország legtávolabbi vidékeiről a fővárosba, hogy jelen lehessenek Kossuth Lajos temetésén, mely április elsején ment végbe.

Kossuth Lajost az 1879. évi 50. törvényezikk taszította ki hazájából, melynek tartalma ez:

„Aki 10 évig megszakítás nélkül a haza határain kívül tartózkodik s ez időn belül polgári honjainak érvényesítése végett nem jelentkezik, honosságát veszti.”

Kossuth nem jelentkezett s hiába hozta szóba az ellenzék s nyújtott be e törvényszakaszt módosító javaslatot, a többség leszavazta azt. De bár idegen földön lehelte ki lelkét Magyarország egykori kormányzója, a magyar nép könnyei árjától megszentelt honi földben nyugosznak hamvai.

A nagy halott nyugvóhelyét ma még a kerepesi-uti temetőben csak egyszerű sarkó jelöli; de a nemzet filléreiből összegyűlt már az az összeg, a miből méltó emlékoszlopot állíthatunk hantjai fölé, amely bármilyen remekmű lesz is, ennél sokkal maradandóbb és értékesebb az az emlékezet, amely a népek szívében él és élni fog mindaddig, míg a négy folyam vérrel áztatott téreit a magyar lakja.

A gyászmenet a nemzeti muzeum előtt.

A hódmezővásárhelyi méregkeverők bünpöre.

A pénz ördöge vezette meg azokat a némbereket, aki emberi voltukból kivetkőzve saját véreiket, házastársukat ölték el 1894-ik évben Hódmezővásárhelyen biztos halált hozó méreggel, hogy az előre bebiztosított áldozatok után néhány forint üsse markukat. A szegedi királyi törvényszék élén *Muskó Sándor* elnökkel kiszállott o hó 16-án Hódmezővásárhelyre, hogy ott az undorító büntett színhelyén ítélkezze a hét méregkeverő főbűnös fölött és kihallgassa azt a száznál több tanut, akik vallo-mása alapján ítélkezik a törvény a bűnösök élete — esetleg — halála fölött. Mert annyi tény, hogy majd mindegyik megérett az akasztófára.

A bűnügyi tárgyalás igénybevesz vagy 10 napot. Vád alatt vannak: Szalai Jäger Mari bába-asszony,

Bán Ferenczné szül. Szappanos Judit,
Hódi Pálné szül. Nagy Lidia,
Turi Mihályné szül. Varga Lidia,
Özv. Varga Mihályné szül. Tóth Lidia,
Horváth János és
Gulyás Kiss Sámuel.

A főbűnöst, Szalai Jäger Marit vette vallatóra először is a törvényszék. Bevallja, hogy Kóti Juliannát emésztették el elsőben, ő adta a mérget; Gulyás Kiss Sámuel beaszekurálta a temetkezési egy-letknél, aztán szerencsikát adtak be neki timsós vízben, mikor ez el nem földelte, akkor dörölyét főztek s ebbe benzint tettek. *Gulyás Kiss Sámuel* szabómester tagadja bűnösségét, de bevallja, hogy tizenkét temetkezési egyletbe beiratta Julist, mikor Julis meghalt ő vette fel a pénzt, amin megosztottak.

A méregkeverők második áldozata Varga Julianna volt, akit tudtán kívül 11 egyletbe irattak be, ugyszintén Csordás Nagy Antalnét is, akinek a saját édes leánya Csordás Nagy Lidia adta be a mérget, melyért Jäger Mari 3 frtot kapott, özv. Turi Mihályné pedig Imre Erzsébetet vette magához, bebiztosította az egyletknél s a Jäger Maritól szerzett méreggel elpusztította. Ezek tettüket beismerik, nem így azonban ifj. Horváth János, ki édes anyját több temetkezési társulatnál beiratta és arzenikkummal megmérgezte, 1380 frtot vett föl ugy; ő azonban tagadja ezt a cselekményt. A jámbor Mucsi Mihályt a saját gyermekével együtt a felesége ölte el, a ki szintén tagadja az iszonyu vádat.

A bünper tárgyalása már 8 nap óta folyik és eltart még vagy öt-hat napig. A bűnösök tagadják, vagy szépitgetik elkövetett gonosz tettüket, a számos kihallgatott tanu pedig mind terhelőleg vallanak ellenük.

A törvényszék által hozandó ítélettel méltán el fogja venni ez a méregkeverő banda megérdemelt büntetését s ha valamely büneselekménynél értéket lehet tulajdonítani a középkor büntető igazságszolgáltatása ama mondásának: „életért élet”, itt ugyancsak megállja helyét. Bizonyos az, hogy a főbűnös, a mérget osztó Szalai Jäger Mari nem fogja elkerülni a kötél általi halált.

Az ítéletet a jövő számunkban fogjuk közölni.

E s ő u t á n.

A természet úgy ébred, a hogy elaluszik: esővel. A márczius vetelkedik a szeptemberrel abban, hogy zudithatna többet a hűvös folyadékból a szegény utazók nyaka közé. Ilyenkor bizony nem nagy mulatság az utazás. Ezen a négylovas kocsin ülők sem igen fognak egyhamar imádkozni, hogy: „Óh uram Isten, adj' egy kis esőt!” mivelhogy ebből a mai szent napon unostig eleget kaptak. Amint megmenekülnek a hideg fürdőtől, a gazda morog egyet — ami nem hasonlít az imádsághoz — azután körül nézi gondosan a fogatot; ki tudja, nem

történt-e valami hiba a ezudar zivatar alatt. A fogatot — amint látjuk — szép pusztai társaság fogja körül. Jó ismerős minden tagja a tanyák, falvak lakói előtt. Elöl a juhász, botjára támaszkodva, körülötte elszóródva a birkák meg a nagy vezérük: a csacsi s nagyokat bámulnak az idegenekre, mivelhogy ritkán van módjuk benne, hogy uri mivoltukon kívül egyebekben is gyönyörködhessenek. Valóságos, hű eleven pusztai kép ez, amely Vágó Pál kitűnő festőművésznünk tolla alul került ki s eredetije a budai királyi palotában van elhelyezve.

Számrejtvény.

U. K.-tól.

- 7, 5, 9. Gazdasági, fontos növény.
1, 2, 12, 6. Egéssel jár e tünemény.
1, 2, 4, 8. Jó gyt. mőles, még pedig déli.
10, 11. Ami ilyen, az nem régi.
13, 3. Nővényeknek alkatrésze.
2, 12, 6. Konyhaeszköz: főznek benne.
14, 13, 6. Árvizektől ezek védnek.
6, 13, 14. Ellentéte ez a szüknek.
1—14. Mulattat és szórakoztat,
Ismered mint barátodat.

Lapunk 12-ik számában közölt számrejtvény megfejtése:

„Vasárnap”.

Helyesen fejtették meg: Gömbkötő N. János, Nikodem József, Horvát Lajos, Géresi József, Szoboszlai Gyula, Ihász Imre, Thuru Mariska, Árvay Leó.

Lapunk 11-ik számában közölt számrejtvényt pótlólag helyesen fejtették meg: Kiss Anna, Nikodem József, Nákó Pál, J3 Imre.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Tóth Károly urnak. Lapályos, vizenyős talajra rétalakítás céljából a következő fükeveréket ajánljuk: Avena elatior 8-5 kg., Phleum pratense 1-5 kg., Festuca pratensis 4 kg., Avena flavescens 2 kg., Agrostis stolonifera 1-2 kg., Lolium perennum 4 kg., Poa pratensis 1-2 kg., Trifolium hybridum 1-5 kg., Trifolium pratense 1 kg. és Trifolium repens 3 kg. E fűmagvak a mondott mennyiségben jól összekeverve, 1 kat. holdra elegendők. A magvak bármely jönevű magkereskedésben megszerezhetők. — Ifj. Varga Bálint urnak. Fővényes agyag, vagy vályogtalajra védnövénynyel (zabbal) vetendő fükeverékre a következő fűmagvakat ajánljuk: Festuca pratensis 6 kg., Phleum pratense 2 kg., Dactylis glomerata 2-8 kg., Avena elatior 10 kg., Poa pratensis 2 kg., Lolium perenna 4-2 kg., Trifolium pratense 1-7 kg., Trifolium repens 2 kg. E magvak összekeverendők s az elvetett zabra felületendők. — Vargha Kálmán urnak. A vásárcsarnokokba borjut

csak leölt állapotban lehet küldeni. A czim, melyre küldhető: Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete, Budapest, központi vásárcsarnok. Levelét elküldöttük a szövetkezettnek, mely szabályzatot fog küldeni Önnek; abban az összes tudnivalók befoglaltnak. — **Terbe** Gábor urnak. Egész nyugadtan biztosíthat az orsz. kölesönös biztosító szövetkezettnél, mely jóval olcsóbb bármely biztosító részvénytársaságnál s ép oly pontosan kifizeti a kárt, mint bármely más intézet. A kötvényt elküldöttük a biztosítási szövetkezettnek, mely a feltételeket tudatni s a kötvényt át fogja írni. — **D. J.** urnak. Gyüki-pusztá. Méheket keretes kaptárokból vasuton szállíthat akként, ha egy minden oldalán hézagokkal ellátott ládába csomagolja. Ha szalmakosokban szállít méhet, ugyanez az eljárás, de a lép építmény alá, két-három keresztbe tett léczet erősítsen, hogy az építmény le ne szakadhasson. Ha nem kerülne tulságosan sok költségbe, helyesebb kocsin szállítani. A méheket korábban kellene májusnál szállítani, mert abban az időben már rajzani kezdenek. Szőlőjét ajánlatos lesz a nyáron még feltölteni. — **Falsik** János urnak. A bank czime Magyar Agrár- és Járadékbank, Budapest, Erzsébet-tér. Ilyen czégtáblákat a biztosító társaság szokott adni, néhány krajczárnyi fizetésért, némelyik társaság ingyen is adja. — **Gombkötő** János urnak. A talányokat köszönjük s esetleg felhasználjuk. Gombkötő Dezső ur február hó 1-én lejárt előfizetését még mindeztideig nem újította meg, miért is a lap küldését részére február 15-én beszüntettük. — **Markus** Ferencz urnak. Friss vagy füstölt szalonnát a következő czim alatt rendelhet: Sertéshus-nagykereskedés, Budapest, Baross-utca 66. szám. Ez az üzlet szalonnát és sonkát kisebb-nagyobb mennyiségben szállít megrendelésre vidékre. — **Idb. Bunda** Károly urnak. Fenti üzenet Önnek is szól. — **Utczay** István urnak. Először is azt kell tudnunk, hogy a közös legelő a volt urbéresek tulajdonát képezi-e, avagy a községét, mint politikai testületet s ebben a tekintetben a telekkönyv az irányadó. Megtörténik sok helyen az is, hogy az ilyen közlegelők a volt urbéresek tulajdonát képezik ugyan, de a telekkönyvben a községre vannak írva; ilyenkor a községi képviselőtestületnek kell egy határozatot hozni, amelyben elismeri, hogy a legelő a volt urbéresek tulajdona s ha ezt a határozatot a megyei törvényhatóság jóváhagyta, ugy lehet a telekkönyvvel kiigazítást kérni. Ha ez így nem megy, a volt urbéresek perrel is követelhetik a telekkönyvi kiigazítást. Ha a közlegelő kétségtelenül s községé, akkor a fölött a községi képviselőtestület rendelkezik s el is adhatja, ha ezen határozatot a megye is jóváhagyja. Ellenben, ha a közlegelő a volt urbéresek tulajdonát képezi, akkor a volt urbéresek közgyűlése rendelkezik fölötté, fölösztani azonban csak a földmivelési miniszter engedélyével és a bíróság közbenjöttével oszthatja föl, a községnek ebbe beleszólása nincsen. A fölösztáshoz szükséges, hogy azt a volt urbéresek nagyobb része kívánja, a többit csak ügyvéd segítségével lehet elintézni a miniszteriumnál és a bíróság előtt. — **Kemény** Venczel urnak. A vásárcsarnokba felküldendő élelmi czikkekre nézve felvilágosításért forduljon a „Magyar Gazdák Vásárcsarnokellátó Szövetkezettéhez” (Budapest, központi vásárcsarnok). — **Vincze** István urnak, Abauj-Csany. A legújabb méhészeti könyv czime: „A méh”; megrendelhető br. Ambrózy Bélánál, Temes-Gyarmatán; ára 3 ft. — **Szabó** István urnak, Csitárban. Fiát reklámalhatja. Kérvényt adjon be a hadtestparancsnoksághoz, csatoljon szegénységi és hatósági bizonyítványt, továbbá anyakönyvi kivonatot a kérvényhez. — **Özv. Gy. F.-né, R. K.** Nagyvárad, **B. P. Sály, 6979.** sz. előfizető, **6779.** sz. előfizető, **T. M. Arad, G. J. Kehida, Zs. Ö. Polgárd. N. J.** Szeged, **D. K. Atkár, B. D. Körmend.** Sorsjegyeiket nem huzzák ki.

Kis lutri huzása.

	Márczius 20.				
Bécs	60	7	72	1	4
Temesvár	69	48	39	36	35
	Márczius 24.				
Brünn	14	72	56	78	29

Budapesti piaczi árak.

Budapest, márczius hó 27-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) Buza 76—81 kg. *tiszavidéki* 7.92 frttól 8.40 frtig, *pestvidéki* 7.90 frttól 8.35 frtig, *fehértmegyei* 7.90 frttól 8.35 frtig, *bácskai* 8.00 frttól 8.45 frtig, *bánsági* 7.70 frttól 8.35 frtig.

Rozs 70—72 kg. 6.40 frttól 6.50 frtig.

Árpa: *takarmánynak* 60—62 kg. 4.40 forinttól 4.65 frtig, *égetni való* 62—64 kg. 5.40 frttól 6.00 frtig, *sörfőzdei* 64—66 kg. 6.50 frttól 8.00 frtig.

Zab 39—41 kg. 5.85 frttól 6.30 frtig.

Tengeri 78—82 kg. 3.57 frttól 3.60 frtig.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	13.80	13.30	13.00	12.60	12.10	11.60	11.10	9.40	6.90

Buzakorpa, finom 3.30-5.10, durva 3.60—4.90 frt zsákkal együtt

Egyéb magvak: *vörös lóhere* 44—48 frt; *luczerina* 48—55 frt; *mák* 14—16 frt; *bab fehér nagyszemű* 6—12 frt, *apró* 9—12 frt, *tarka* 10—14 frt, *lencse* 8—12 frt, *borsó héjas* 14—16 frt, *köles* 5.25—5.65 frt, *kendermag* 6.75—7.25 frt, *repce* 10.80—10.90 frt. mm.-ként.

Marhavásár fizetnek páronként: *elsőrendű jármos ökört* 350—390 frtig; *középmínőségűt* 300—330 frtig; *gyenge minőségűt* 220—240 frtig; *hízott magyar és tarka ökör jobb minőségű* mm.-ként elősúlyban 27—29 frtig, *hízott magyar és tarka ökör középmínőségű* 25—26½ frtig. *Fejős tehén,* magyarfajta 70—100 forintig, tarka 90—140 frtig darabonként. *Élő borjú* 1 kgr. elősúlyért fizetnek minőség szerint 24—36 krt. *Vágot borjú* 1 kgr. hussúlyért fizetnek 36—46 krt.

Juhvásár: *hízalt ürü* páronként 15.50—20.50 frt, *feljavított juh* 11—14 frt, *kiverő juh* 7.00—9.00 frt, *kecske* 6—7 frt.

Sertésvásár. (Köbánya.) 100 kgr.-kint elősúlyban 4%, és 45 kgr. levonás az életre. *Elsőrendű* 300—380 kgr. nehéz sertésért 48½—51 frt, *vidéki sertés könnyű* páronként 250 kilóig 42—44 frt.

Baromfivásár. *Lud* páronként 3.60—5.50 forintig *kacska* 1.80—2.80 frtig, *tyúk* 1.30—1.60 frtig *csirke* 120 krt.-tól 1.40 frtig, *kappan* 1.30—2.60 frtig, *pulyka* 2.80—5.00 frtig.

Takarmányvásár. *Régi széna* 1.80—2.40 frt, *muhar* 1.80—2.40 frt, *zsupszalma* 1.60—1.70 frt, *alomszalma* 1.30—1.40 frt.

Vegyesek. *Tojás* 100 drb. 2.00—2.20 frt. *Szalonna* 45—48 krajczár. *Vaj* Ia. 95—100 kr., *Ila.* 70—90 kr. *Olvasztott vaj* 60—100 kr. *Méz sárga csurgatott* 40—75 kr. *Burqonya sárga* 2.00, *rózsa* 1.80, *közönséges* 70—80 kr., *paprika* 20—49 frtig, *hüvelyes paprika* 26 frt métermázsánként.

Mütrágyák. A *Hungaria* részvénytársaság heti jelentése a *Független Újság* részére. Szuperfoszfát 17—19% vízben oldható foszforsav-tartalommal 21—23 kr. Amoniak szuperfoszfát 10—12% vízben oldható foszforsav és 3—5% légenyirtalommal 4.50—5.00 forint. *Chilisalétrom* 95% salétromsavas nátron-tartalommal 10.80—11.20 frt. Az árak a feltüntetett sulyegységek szerint teljes kocsirakományok vásárlásánál bérmentve az egyes közelebb vagy távolabb fekvő vasuti állomá ra szállítva értendők. Fizetési feltételek megállapodás szerint.

Bőrök. *Ökörbőr száraz* 100 kg-ként 76—84 frtig, *tehénbőr száraz* 75—82 frt. *Nyers ökörbőr* (20 kg.-tól 45 kg.-ig) 27—41 frtig, *tehénbőr nyers* (20 kg.-tól 45 kg.-ig) 31—35 frtig.

Első magyar gazdasági gépgyár

• részvény-társulat •

GŐZCSEPLŐINK

a tökéletesség legmagasabb fokán állanak.

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára,
mely a gazdálkodáshoz szükséges
összes
gazdasági gépeket gyártja.

Részletes árjegyzékkel
és szakbavágo felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Kérjük minden kérdéssel bizalommal hozzánk
fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

C Z I M:

ELSŐ MAGY. GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
BUDAPESTEN.

Czímre ügyelni tessék.

ORSZÁGOS MAGYAR
KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ-SZÖVETKEZET

BUDAPESTEN, VIII. ker., József-körut 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: Teleki Géza gróf. Alelnök: Csávossy Béla. Igazgatósági tagok: Andrassy Géza gróf, Bujanovics Sándor, Desseffy Aristid, Komjáthy Béla, Péchy Tamás, Püspöky Emil, Rubinek Gyula, Szentkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán, Szönyi Zsigmond, Sztáray István gróf, Teleki Sándor gróf.
Vezérigazgató: Szönyi Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának: folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vívta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fe a megfelelő kincstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A takarmány és termények (szalmás eleség)

biztosítása szintén a legkedvezőbb feltételek mellett eszközölhető. A díjak itt is a lehető legmérsékeltőbbek

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kís gazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal terményeiket biztosítják 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az **igazgatóság Budapestben**, (József-körut 8. sz.) és a **vidéken létesített ügynökségek**.

Ganz és Társa

vasöntő- és gépgyár részvény-társulat,

BUDAPESTEN,

ajánlanak:

Gépészeti s építési munkákat, vas-, aczél- és fémöntvényeket, teljes malomberendezéseket, transmissiókat, zúzóműveket, vizikerekeket jó eredménnyel pótló turbinákat, különösen pedig:

Hengerszégeket kéregöntetű hengerekkel mű- és parasztra-örüléshez; kisebb nagyságú darálószerkezeteket, melyek petroleumos vagy elektromos motorral kombinálva daráláshoz gazdasági czélokra kitünően beváltak.

Petroleum-motorokat közönséges lámpa-petroleummal s adómentes benzinnel való hajtásra; ezen motorok előnyösen helyettesítik a kisebb gőzgépeket és járgányokat, kocsira szerelve mint petroleum-lokomobil cséplőgépek hajtására kiválóan alkalmasak. Üzemök biztos és nem tűzveszélyes, mert lámpa és szivattyu nélkül dolgoznak.

Elektromos áramot fejlesztő gépeket, melyek gőz- vagy petroleum-motorral, esetleg turbínával hajtva, úgy világításra, mint az egymástól távolabb álló épületekben elhelyezett tejgazdasági, takarmány-aprózó, rostáló, cséplő, örlő stb. gazdasági gépek hajtására is alkalmasak.

349

„Magyar Agrár és Járadékbank Részvénytársaság“ Budapestben.

Hirdetmény.

A filloxera által elpusztított szőlők felujtására adandó kölcsönökről.

A földművelésügyi m. kir. miniszter ur, a pénzügyi m. kir. miniszter ural egyetértőleg az 1896. V. t.-cz. 6. §-ában nyert *felhatalmazás alapján* a „Magyar Agrár és Járadékbank“-ot bízta meg a filloxera által elpusztított szőlők felujtására a törvényben megállapított feltételek mellett nyújtandó kölcsönök kiadásával.

A kölcsönök engedélyezésére hivatott bizottságot a földművelési m. kir. miniszter ur már kinevezte és a külső szervezetre vonatkozó szabályzatokat 1897. február hó 23-án kell 10.308. számú rendeletével helybeahagyta, minélfogva a kölcsönök engedélyezése is kezdetét vette.

A kölcsönök iránti kérvények benyújthatók:

I. Az ország bármely helyéről a „Magyar Agrár és Járadékbank“-nál Budapestben, (Erzsébet-tér 9.).

II. A „Magyar Agrár és Járadékbank“ vidéki megbízottjainál. — Még pedig egyelőre:

1. **Baranya** vármegyéből és **Somogy** vármegye nagy-atádi és csurgói járásából **Szép László** urnál **Megyeefa**, u. p. **Bükkösd**.
2. **Tolna** vármegyéből és **Somogy** vármegye központi, lengyeltői, tabi, marczali és igali járásából **Mayer F. Andor** urnál, **Tolna-Kéty**.
3. **Veszprém** vármegye pápai, devecseri, zirczi és enyingi járásából, **Vas** vármegyéből **Purgly László** urnál, **Papkeszi**, (Veszprém vármegye).
4. **Győr** és **Komárom** vármegyéből **Steindl Kálmán** urnál **Téth**, (Győr vármegye).
5. **Pozsony**, **Sopron** és **Moson** vármegyéből **Fülöp Jónás** urnál, **Pozsony**.
6. **Esztergom** vármegye területéről **Wimmer Ferencz** urnál, **Esztergom**.
7. **Gyöngyös** város és **Heves** vármegye gyöngyösi járásából **Hanak Kolos** urnál, **Gyöngyös**.
8. **Eger** város és **Heves** vármegye egeri járásából **Grónay Sándor** urnál, **Eger**.
9. **Zemplén** és **Szabolcs** vármegyéből **Desseffy Miklós** urnál, **Tolecsva**.
10. **Bereg**, **Ung** és **Ugocha** vármegyéből **Czeiner Nándor** urnál, **Beregszász**.
11. **Bihar** és **Kolozs** vármegyéből **Molnár Lajos** urnál, **Nagyvárad**.
12. **Arad** vármegye területéről **Vásárhelyi Béla** urnál, **Arad**.

Ugyancsak a „Magyar Agrár Járadékbank“ és fentnevezett megbízottai, kívánatra kérvénymintákat szolgáltatnak ki és megadják a részletes felvilágosításokat a kölcsönök tárgyában.

A kérvényekhez a beültetendő terület **telekkönyvi kivonata melléklendő**. — Ugy a **kérvény**, mint a reá vonatkozó **összes okmányok**, az 1896. V. t.-cz. 18. §-a értelmében **bélyegmentesek**.

„Magyar Agrár és Járadékbank Részvénytársaság“ Budapestben.

MAGYARON ELŐ. LEGNAGYOBB ÉS LEGIOBB HIRNEVŰ ORAUZLETE.

Alapított 1847

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszser ellentáll az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik közvényenél, csúznál, tag-szaggatásnál és meghülekésnél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbétékü utáztat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

BRÄUSWEDEN

1874

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓÁLLÁSSAL

RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközölthetnek.

Az ezredéves orsz. kiállításon kintüntetve.

VARJU ÉS TÁRSA

cs. és kir. szab.

hangszer-ipar telep

BUDAPEST,

VIII. József-körút 20. sz.

Ajánlják saját gyártmányú hangszereiket. Cimbalmok pedál nélkül 45, 55, 60, 65, 75 forint pedálós 80 fittól feljebb. Czimbalmainkért 2 évi kezességet vállalunk. Iskolahegedűk 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 fittért és feljebb. Régi kijátszott hegedűk nagy választékban 15, 18, 22, 26, 30 fittért és feljebb.

Javítások elfogadtnak, gyorsan s pontosan eszközölthetnek.

Használt hangszerek becsesértelnek.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Lapunk előfizetői, ha a megrendelésnél e lapra hivatkoznak árendéjében részesülnek.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszser ellentáll az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik közvényenél, csúznál, tag-szaggatásnál és meghülekésnél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbétékü utáztat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

Igen érdekes regények leszállított áron.

Portómentesen megküldve 1 forint helyett 40 kr. Nem szabad szeretnie. Egy esodaember kalandjai.

Írta: Bodrogi Lajos. Írta: Conan Doyle, ford. Fáy J. B.

Az erdész ur fia. „BELLA.”

Elbeszélés Theurriet Andriétól. Érdekes regény. Írta: Anna Vertua Gentile.

A malom története. Írta: Sudermann.

Angyal és ördög. Mi a szerelem?

Írta: Mathers Helén. Arab regény, írta: F. Marion Crawford, fordította: Fáy J. Béla.

Megrendelhetők lapunk kiadóhivatalában Budapest. Köztelek.

GŐZCSÉPLŐ-KESZLETEK. Saját gyártmány legkiválóbb kivitelben, a magyar gazdasági viszonyokkal alaposan meggyező.

Kizárólagos képviselőség LANZ HENRIK cégtől Manheimből. Magyarország részére: Németsország elismert legnagyobb és jelentékenyebb gyára gőzmozgony és gőzcséplőgépeket, legkülönfélébb nagyságban, valamint önműködő etetővel és anélkül határozottan előnyben részesülő gépeivel. Felvilágosítással, tanácsokkal, képes árjegyzékkel, kedvező feltételekkel készségesen szolgál.

DRÖSSLER KÁROLY csász. és kir. szab. gazdasági gépgyára, vas- és ércöntődéje.

Budapest, VI., Váci-körút 59.

Alapított 1866. Szolid képviselőségek mindenhol felállíthatnak.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, Alkotmány-utca 31. Váci-körút sarok.

Több évi tapasztalat után bizonyult, hogy a legelőkeletesebb és tartósságánál fogva a legolcsóbb és legelőkeletesebb permetezőgép a **VERMOREL-féle**

„ECLAIR”

peronospora permetező, mely eddig minden versenynél az első díjat nyerte el.

Kizárólagos magyarországi képviselő.

Ár 21 forint csomagolással.

„AZURIN” 1 frt 25 kr. kilogrammja.

„RÉZGÁLICZ” 30 frt métermázsánként.

„RAFFIAHÁNC” 48 kr. kilogrammja.

A tavaszi tömeges megrendelések következtében — késések elkerülése végett — kérjük különösen az **ECLAIR** permetező megrendeléseket idejekorán hozzánk juttatni.

Ajánlom az 1896. évi szeptember 21-én Hódmező-Vásárhelyen tartott ekeversenyen

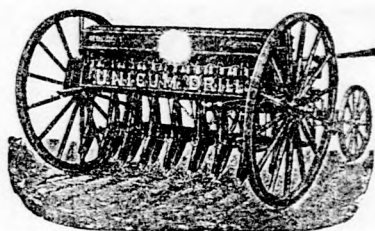
arany, ezüst és bronzéremmel díjazott egyetemes aczélekeimet, melyek anyag, kivitel s olcsó áraknál fogva az összes eddigi konkurrencziát legyőzni képesek.

BÄCHER RUDOLF,

cs. és kir. kizárólagos eke és talajmivelő eszközök gyára.

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tagadhatatlan legjobb vetőgépe a jelenkornak a Melichár-féle

Unicum Drill

rendkívül egyszerű és feltétlenül szolid kivitelű.

Leírás és árajánlattal bérmentve szolgát

MELICHÁR FERENCZ

cs. és kir. szab. vetőgépgyára.

BUDAPEST,

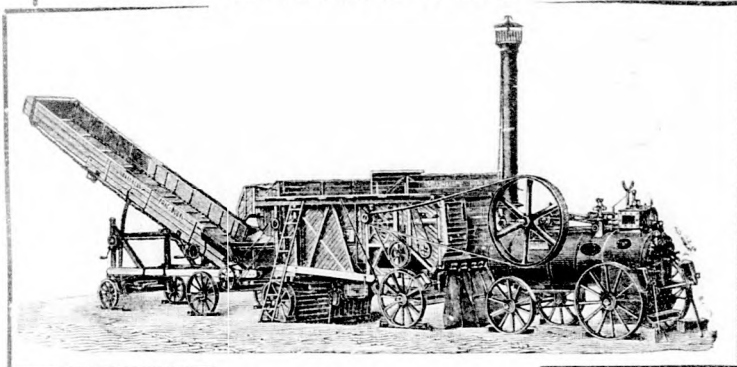
VI. ker., Nagymező-utca 68. sz.

Umrath és társa

mezőgazdasági gépgyárak

BUDAPESTEN.

V., Váci-körút 60. szám.

Kedvező árak és fizetési feltételek mellett szállítanak kitűnően működő és több fontos újítással bíró

gőzcséplőkészleteket

valamint kazalozókat

minden nagyságban, a legmesszebbmenő jótállás mellett.

Ugyanott a tavaszi időnyre egyetemes és többvasú ekek, boronák, hengerek, trieurók, vetőgépek, kaszáló- és aratógépek, lógereblyék, rendkívül nagy választékban, a legjobb szerkezetben olcsó árakon szerezhetők be.

Képes árjegyzék összes gazdasági gépekről kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Kölcsön a valódi becsérték háromnegyed részéig 20-60 év közti időre készpénzben. Birtokos felmondhat, pénzintézet nem mondhat fel. Csekély kamattal tőke is törlesztetik. Leborgeltás leg-
rövidebb idő alatt.

— Convertálás belyeg- és illetékmentes. —
Semmi előleges költség.

Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csakiz: telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokny másolat. 40494

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet.
Budapest, Váci-körút 39.

Intézetünk az egyedüli, mely az ország minden megyéjében, halóságok és a legtekintélyesebb föld birtokosok által olcsóműszerűleg ajánlva van.

Kurcz Lipót és Társa

photocinkografiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirályi-utca 13. sz.

Készít: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

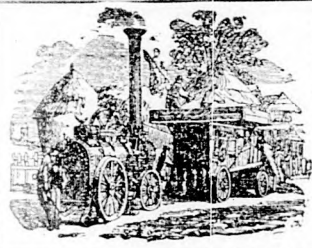
Clichéket

chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto-) typia, fametszet stb. után.

Jérképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografialag legzebben és legolcsóbban sokszorosítottak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

GRAEPEL HUGÓ

gép- és rostalemez-gyár, malomépítész

Budapest, V. ker., Külső váci-út 46. szám.

Marshall Sons & Co. Lmtd

angolországi gépgyár vezérigynöke ajánl utolérhetlen szerkezetű és minőségű Marschal-féle

gőzmozgonyokat és gőzcséplőgépeket,

szabadalmazott

kombinált gabona- és lóhere cséplőgépeket két cséplődobbal,

szabadalmazott gabonacséplőgépeket kombinálva kukoriczamorzsolóval, — Gibás-féle szabadalmazott kazalozó készüléket (golyát), Harrison-féle „Albion” örlőgépeket.

Malomépítészeti osztályom elvállal gazdasági malmok, magas. félmagas- és vāmörli-malmok teljes berendezését és takarmánykamrák felállítását.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

A legjobb magvak

kaphatók

MAUTHNER ÖDÖN

magkereskedésében

Budapesten, VI., Andrássy-út 23. sz.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

„Fairbanks“ mérlegek

a legtükéletesebb mérlegszerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerűek, tolosúlyos fémmérőkarral bírnak s a hidra tett terhet minden ponton egyenlően mérlegelik.

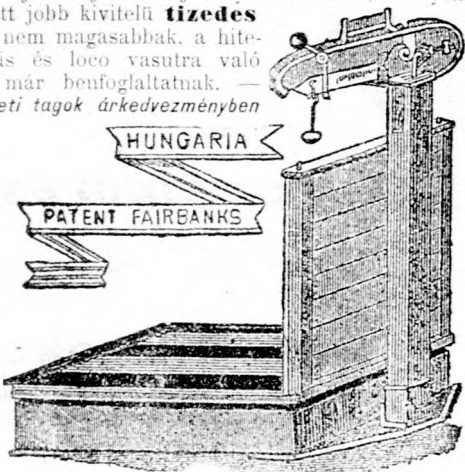
Tartósság, pontosság és könnyű kezelésük-nél fogva ugy hazánkban, mint a külföldön a legelső díjat nyert legkitünőbb mérlegek.

Gazdasági, szekér-, marha-, zák- és rak-tári mérlegeinket

ezélszerű és aczélnak megfelelő szerkezetüknél fogva különösen a gazdák, gazdaságok és uradalmak részére a legmelegebben ajánljuk. A jutányos árakban, melyek súlyokkal számított jobb kivitelű tizedes mérlegek árainál nem magasabbak, a hitelesítés, csomagolás és loco vasutra való feladás költségei már befoglaltatnak. —

Gazdasági egyesületi tagok árkedvezményben részesülnek. Gyár-tásunk állami fel-ügyelet alatt áll.

Megrendelések közvetlen központi irodánkhoz, Andrássy-út 12. címzendők. Ár-jegyzékkel, felvilágosítással szintén központi irodánk szolgál.

Fairbanks

mérleg és gépgyár részvény-társaság.
Budapest, Andrássy-út 14. Gyár: Külső-váozsi-út 146.

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség
figyelmét

a budapesti
gyapju-aukcziókra

melyek ez év folyamán két sorozatban július és szeptember hónapokban fognak megtartatni.

Bejelentéseket elfogad és felvilágosításokkal szolgál:

HELLER M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

A „HUNGARIA“

MÜTRÁGYA, KÉNSAV és VEGYI IPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
ajánl:

Superfoszfátot, Chilisalétromot

és minden más műtrágyaféléket, legjutányosabb áron és elismert kitünő minőségben.

Központi Igazgatóság:

BUDAPEST, V., Váci-körút 1. szám.

Herényi Gotthard Sándor és Rovara Frigyes művét érdeklődőknek ingyen és bérmentve küldjük meg.